

فلسفه ادبیات

میرزا کاظم شفیعی
تالیف میرزا کاظم شفیعی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران
سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران
۱۴۰۰-۱۴۰۱

پیپتر لامارک

ترجمه

میثم محمد امینی

(عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی)

برای انتشار در مجله British Journal of Psychology (جستجوی علمی بریتانیا)
در سال ۱۹۷۱ در چهل و چهارمین دوره این مجله
و در ۱۹۷۲ در چهل و پنجمین دوره این مجله

آنچه در این مقاله آورده شده بجزئیاتی در مقاله ای دیگر در مجله فرهنگ ایران
آنچه در این مقاله آورده شده بجزئیاتی در مقاله ای دیگر در مجله فرهنگ ایران

فرهنگ نشر نو
با همکاری نشر آسیم

تهران-۱۳۹۸

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۹	سپاسگزاری
۲۱	۱ هنر
۷۳	۲ ادبیات
۱۷۱	۳ نویسنده
۲۵۷	۴ مطالعه اثر ادبی
۳۳۱	۵ داستان
۴۱۳	۶ صدق
۴۷۵	۷ ارزش
۵۴۹	کتابشناسی
۵۷۷	واژهنامه
۵۸۹	نامنامه

و اعایت هایی که مخاطب شارط این مطالعه نمایند ممکن است این قسمیه دید
شوند

پیشگفتار

توجه به ادبیات به مثابه هنر دقیقاً یعنی چه؟ تقریباً همه می‌پذیرند که دست کم بعضی شعرها و رمان‌ها و نمایشنامه‌ها اثر هنری اصیل هستند، اما هیچ روشن نیست که این گفته دقیقاً چه معنایی دارد. چرا عبارات منظوم روی کارت تبریک یا هزلیات یا رمان‌های عامه‌پسند معمایی - جنایی یا علمی - تخیلی را از این مجموعه مستثنای می‌کنیم؟ آیا این صرفاً یک داوری سلیقه‌ای است، یا تشخیص یک مقوله نیز در میان است؟ آیا پایه و اساسی عینی برای ترسیم این تمایزها وجود دارد؟ اصلاً چه چیزی «ادبیات» به شمار می‌آید؟ وقتی که چیزی در معنایی مناسب به عنوان ادبیات شناخت شد، این امر چه پیامدهایی خواهد داشت، از جمله این که چه گونه خواننده خواهد شد، چه انتظاراتی از آن اثر هست، چه فوایدی خواهد داشت، و در میان سایر چیزهایی که بشر ارزشمند می‌داند از چه جایگاهی برخوردار خواهد بود؟ آن‌چه در ادامه می‌خوانید توضیحی فلسفی برای این پرسش‌ها و برخی پرسش‌های مشابه دیگر است. اما چرا توضیح «فلسفی»؟ راستش این جا تفاوتی در کار نیست؛ منتقدان ادبی نیز می‌توانند نگاه فلسفی داشته باشند، و اغلب هم چنین نگاهی دارند. اما باز هم ممکن است این زاویه دید غیرمعمول به نظر بیاید. فیلسوف به اصول بنیادی نظر دارد، به پیوندهای